

طرح دوره
نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲

بنام خدا

معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان
دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
گروه پرستاری کودکان
نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

عنوان درس : بهداشت مادران و نوزادان		گروه آموزشی: پرستاری
تعداد واحد: ۰/۵ واحد (۴ جلسه ۲ ساعته) نوزادان + ۲ واحد (۱۶ جلسه ۲ ساعته) مادران		دانشکده: پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
تعداد گروه هدف: نفر		مدت زمان ارائه درس : ۲ ساعت در هر جلسه (دوشنبه ساعت ۱۰-۸ و سه شنبه ساعت ۱۵-۱۳)
رشته و مقطع تحصیلی گروه هدف : ترم ۳ کارشناسی پرستاری		زمان شروع: دوشنبه ۱۴۰۲/۷/۳
مشخصات استاد مسئول:		
نام و نام خانوادگی	رتبه	آدرس ایمیل
دکتر ملوک پورعلیزاده	دانشیار- دکتری تخصصی پرستاری	Pouralizadehm@gmail.com
مشخصات استادان/ مدرسان همکار:		
نام و نام خانوادگی	رتبه	آدرس ایمیل
دکتر زهرا بستانی	دانشیار- دکتری تخصصی بهداشت باروری	z_bostani@yahoo.com

اهداف کلی درس:

- ۱- آشنائی با ضرورت بهداشت مادر و نوزاد به عنوان یک اولویت در ارائه مراقبت های بهداشت اولیه با توجه به استراتژی های سازمان بهداشت جهانی و موازین اسلامی
- ۲- شناخت احتیاجات، مشکلات و مسائل اجتماعی، جسمی، روانی و معنوی افراد خانواده در انتظار فرزند به خصوص مادر و نوزاد
- ۳- آشنایی با مراحل طبیعی زندگی مادر و نوزاد
- ۴- آشنایی دانشجویان با خصوصیات فیزیکی و بررسی و شناخت پرستاری سیستم های بدن نوزاد و مراقبتهای لازم پس از تولد و ارائه خدمات پرستاری به نوزاد سالم و نارس و خانواده آنها به منظور حفظ سلامت و پیشگیری از بروز عوارض و بیماریهای نوزادان
- ۵- آشنایی با بیماریهای نوزادان جهت ارائه مراقبتهای لازم
- ۶- شناخت عمیق مراقبتهای پرستاری در رابطه با سلامت مادر، جنین و نوزاد با استفاده از پژوهش و کاربرد مهارتهای تفکر انتقادی
- ۷- تحقیق و ارائه مطالب آموزشی در راستای پیشگیری از عوارض ناشی از تغییرات بلوغ، بارداری، زایمان و بایئوسگی

اهداف اختصاصی درس:

از دانشجو انتظار می رود در پایان دوره:

- ۱- فیزیولوژی نوزاد (تغییرات تنفسی - تغییرات گردش خون و...) را تشریح کند.
- ۲- مشخصات فیزیکی نوزاد و مراقبتهای بلافاصله بعد از تولد نوزاد را شرح دهد.
- ۳- معاینات فیزیکی نوزاد جهت بررسی نواقص مادرزادی نوزاد را توضیح دهد.
- ۴- بهداشت عمومی و مراقبتهای روزانه نوزاد را بیان کند.
- ۵- تغذیه با شیر مادر و تغذیه مصنوعی نوزاد و توجهات پرستاری لازم را بیان کند.
- ۶- نوزاد آسیب پذیر و مراقبتهای پرستاری مربوطه را توضیح دهد.
- ۷- بیماریهای همولیتیک نوزادان مراقبتهای پرستاری مربوطه را توضیح دهد.
- ۸- هیپوترمی در نوزادان و مراقبتهای پرستاری مربوطه را شرح دهد
- ۹- هیپوگلیسمی در نوزادان و مراقبتهای پرستاری مربوطه را توضیح دهد
- ۱۰- سندرم دیسترس تنفسی و مراقبتهای پرستاری مربوطه را شرح دهد
- ۱۱- خفگی در نوزادان و نحوه احیاء نوزادان را شرح دهد.
- ۱۲- صدمات وارده به نوزاد (سفال همتوم، BOSS زایمانی و ...) را توضیح دهد.
- ۱۳- مفاهیم مادری و پدری، نقش والدین در اسلام و آماده سازی پذیرش نقش جدید خانواده در انتظار فرزند را تشریح کند.
- ۱۴- آموزش به مادران در مورد تشخیص حاملگی، روشهای مختلف تشخیص آن، تاریخ احتمالی زایمان، لقاح و رشد و تکامل جنین را بیان کند.
- ۱۵- تغییرات طبیعی فیزیکی و روانی و خطرات دوران بارداری را شرح دهد.
- ۱۶- مراقبتهای دوران بارداری را بیان کند.
- ۱۷- روشهای ارزیابی سلامتی جنین را توضیح دهد.
- ۱۸- ژنتیک و مشاوره ژنتیکی را توضیح دهد.
- ۱۹- علائم و مراقبت مراحل مختلف زایمان را بیان کند.
- ۲۰- روشهای مختلف کاهش دردهای زایمانی را نام برده و هر کدام را توضیح دهد.
- ۲۱- شیوه های مختلف تغذیه نوزاد و تشویق مادران به تغذیه نوزاد با شیر مادر را شرح دهد.
- ۲۲- تغییرات جسمی و روحی و علائم خطر دوره بعد از زایمان را بیان کند.
- ۲۳- راهنمایی های لازم به مادر و خانواده در مورد زمان فرزندآوری مجدد و استفاده از روشهای پیشگیری از بارداری را توضیح دهد.

تقویم درسی - نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

جلسه	عنوان	مدرس	بازه زمانی (روز)	نوع (صوتی / چند رسانه ای)	تاریخ شروع
۱	بیان اهداف و مفهوم بهداشت مادر و نوزاد، مفهوم خدمات بهداشتی اولیه در مادران و نوزادان، شاخص های بهداشتی و استراتژی WHO در این حوزه، مفهوم پدري - مادري، پذيرش بارداري	دکتر زهرا بستانی	۱۲-۱۰ دوشنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۷/۳
۲	مروری بر آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن	دکتر زهرا بستانی	۱۵-۱۳ سه شنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۷/۴
۳	-بلوغ ، منارک، سندروم پیش از قاعدگی و اختلالات قاعدگی	دکتر زهرا بستانی	۱۲-۱۰ دوشنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۷/۱۰
۴	-لقاح و رشد و تکامل جنین	دکتر زهرا بستانی	۱۲-۱۰ دوشنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۷/۱۷
۵	بارداری، علایم و نشانه های بارداری، مراقبت های معمول بارداری	دکتر زهرا بستانی	۱۵-۱۳ سه شنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۷/۱۸
۶	تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری	دکتر زهرا بستانی	۱۲-۱۰ دوشنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۷/۲۴
۷	مراقبت پرستاری در بارداری ناراحتی جزئی دوران بارداری (علت، درمان، تدابیر پرستاری) شامل تهوع، تنگی نفس، ادم، بیبوست، سوزش سر دل، رژیم غذایی)	دکتر زهرا بستانی	۱۵-۱۳ سه شنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۷/۲۵
۸	آموزش به خانم باردار در رابطه با بهداشت فردی شامل: مراقبت از پوست، خواب و استراحت، ورزش، شغل، مقاربت، برنامه واکسیناسیون دوران بارداری. مصرف دارو در بارداری (دارو های مجازو غیر مجاز، عوارض دارویی بر جنین)	دکتر زهرا بستانی	۱۲-۱۰ دوشنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۸/۱
۹	ژنتیک و مشاوره ژنتیک در بارداری، ارزیابی سلامت جنین	دکتر زهرا بستانی	۱۰-۸ سه شنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۸/۲
۱۰	زایمان طبیعی و عوامل موثر	دکتر زهرا بستانی	۱۲-۱۰ دوشنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۸/۸
۱۱	روشهای مختلف کاهش درد در زمان زایمان	دکتر زهرا بستانی	۱۵-۱۳ سه شنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۸/۹
۱۴	مراقبت های دوران پس از زایمان (مراقبت جسمی و روانی)	دکتر زهرا بستانی	۱۲-۱۰ دوشنبه	کلاس حضوری	۱۴۰۲/۸/۱۵

۱۴۰۲/۸/۱۶	کلاس حضوری	۱۵-۱۳ سه شنبه	دکتر زهرا بستانی	شیرمادر شامل فیزیولوژی ترشح و مزایا، موارد منع شیردهی و شیردهی در شرایط خاص، مصرف دارو در شیردهی	۱۵
۱۴۰۲/۸/۲۲	کلاس حضوری	۱۲-۱۰ دوشنبه	دکتر زهرا بستانی	بهداشت و تنظیم خانواده	۱۶
۱۴۰۲/۸/۲۳	کلاس حضوری	۱۵-۱۳ سه شنبه	دکتر ملوک پورعلیزاده	آشنایی با سیستمهای مختلف بدن نوزاد و فیزیولوژی آنها	۱۷
۱۴۰۲/۸/۲۹	کلاس حضوری	۱۲-۱۰ دوشنبه	دکتر ملوک پورعلیزاده	- آشنایی بامشخصات فیزیکی نوزاد - مراقبتهای بلافاصله بعد از تولد - انجام معاینات فیزیکی نوزاد	۱۸
۱۴۰۲/۸/۳۰	کلاس حضوری	۱۵-۱۳ سه شنبه	دکتر ملوک پورعلیزاده	- بررسی رفتارها ورفلکسهای نوزادی - بهداشت عمومی ومراقبتهای روزانه نوزاد	۱۹
۱۴۰۲/۹/۶	کلاس حضوری	۱۲-۱۰ دوشنبه	دکتر ملوک پورعلیزاده	تغذیه نوزاد: تشریح پستان و فیزیولوژی ترشح شیر - آشنایی با انواع روشهای تغذیه ای نوزاد - شیرمادرواثرات جسمی و روانی آن بر نوزاد	۲۰

منابع اصلی درس:

۱. بهرمن وکلیگمن ، نوزادان نلسون ۲۰۰۴، ترجمه ملکی و دیگران ،انتشارات اندیشه آور ،تهران: ۱۳۸۳
۲. گلوریا لیفر.درسنامه پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان لیفر.ترجمه مهناز سنجری،مهناز شوقی.نشر جامعه نگر،تهران:۱۳۹۲.
۴. ضیغمی کاشانی ربابه ،پرستاری بهداشت مادران ونوزادان، تهران: نشر جامعه نگر، فصل اول تا چهاردهم، ۱۳۹۹.
۵. پرستاری بهداشت مادرو نوزاد. قاضی جهانی، بهرام؛ صلاح زهی، هدایت الله؛ خجسته، فرنوش؛ نظر پور، سیما. چاپ اول، تهران: انتشارات گلبان. ۱۴۰۰.
۶. ذولفقاری، میترا؛ اسدی نوقابی، احمد علی. پرستاری بهداشت مادرو نوزاد. انتشارات بشری. چاپ یازدهم، تهران: انتشارات بشری، ۱۴۰۱.

3.Hansen AR, Stark AR, Eichenwald EC, Martin CR. Cloherty and Stark's Manual of Neonatal Care. Ninth edition. Philadelphia, Wolters Kluwer.2023

4. Tappero EP, Honeyfield ME .Physical assessment of newborn . New York. Springer Publishing Company, 2019.

5. McKinney ES, James SR., Murray Sh S, Nelson K, Ashwill J. Materna Child Nursing. Sixth Edition. Canada. Elsevier.2022.

6. Murray Sh S, McKinney ES, Holub KSh, Jones R. Foundations of Maternal-newborn and Women's Health Nursing.Elsevier.2023

منابع مطالعه بیشتر:

1. Cunningham FG. Williams's obstetrics. [edited by] F. Gary Cunningham, Kenneth J. Leveno, Steven L. Bloom, Catherine Y. Spong, Jodi S. Dashe, Barbara L. Hoffman, Brian M. Casey, Jeanne S. Sheffield. New York: McGraw-Hill Education/Medical. 2023.
2. Medical and Surgical Emergencies during Pregnancy. (2020). In E. Chandrachan & S. Arulkumaran (Eds.), *Obstetric and Intrapartum Emergencies*. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Nelson-Piercy C. Handbook of obstetric medicine. 6th edn. Boca Raton, FL: CRC Press; 2019
4. Alan H. DeCherney, Lauren Nathan, T. Murphy Goodwin, Neri Laufer, Ashley S. Roman. Current Diagnosis & Treatment Obstetrics & Gynecology, 11th Edition, Kindle Edition. 2022
5. World Health Organization. Managing complications in pregnancy and childbirth: a guide for midwives and doctors – 2nd ed. Geneva: WHO; 2017. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

تکالیف و پروژه ها:

• تکالیف طول ترم

برای تنظیم تکالیف توجه کنید لطفاً به تقویم تحصیلی نیمسال توجه کرده و زمانبندی مناسبی در تکالیف درس خود لحاظ نمایید.

شماره	عنوان تکلیف	شرح تکلیف	مهلت پاسخ دانشجویان	فیدبک مدرس	هدف از ارائه تکلیف
۱	پاسخ به تمرینهای کلاسی	تمرینهای مربوط به جلسات درس	حداکثر تا ۱۵ آذر ۱۴۰۲	حضور و ایمیل	تکمیل یادگیری دانشجو و آشنایی با انواع وضعیتها در نوزادان
۲	ترجمه یک مقاله پژوهشی انگلیسی مرتبط با عناوین مبحث نوزادی (جلسات دکتر پورعلیزاده)	یک مقاله انگلیسی	حداکثر تا ۳۰ آذر ۱۴۰۲	در سامانه نوید	آشنایی با انواع تحقیقات انجام شده در مراقبت از نوزادان
۳	پژوهش و تهیه کنفرانس جهت تکلیف کلاسی تحت نظارت استاد در تاریخهای تعیین شده	دانشجویان موظفند گویه هایی که دارای تکلیف کلاسی هستند را با هماهنگی نماینده کلاس انتخاب کنند و به گروه های مساوی تقسیم شوند و پس از مشورت با استاد در خصوص منابع و چگونگی تحقیق، کار کلاسی را از طریق سامانه نوید برای استاد خود جهت کنترل ارسال و در صورت لزوم تکمیل نمایند	حداکثر تا ۱۴۰۲/۹/۳۰	ارائه حضوری	یادگیری عمیق همراه پژوهش و تفکر انتقادی بر اساس کوریکولوم

نحوه ارزشیابی دانشجو و نمره مربوط به هر ارزشیابی:

الف) در طول ترم (ب) پایان دوره

تاریخ	نمره / درصد	روشی ارائه	روش ارزشیابی
طبق برنامه آموزش	۱۶ نمره (۸۰٪)	حضور	امتحان پایان ترم (ارزشیابی تراکمی)
در طول ترم	۱/۵ نمره (۷/۵٪)	بارگذاری در سامانه نوید	تکالیف کلاسی (ارزشیابی تکوینی)
از شروع ترم تا ۱۴۰۲/۹/۳۰	۱/۵ نمره (۷/۵٪)	بارگذاری در سامانه نوید	ترجمه یک مقاله پژوهشی مرتبط با مبحث نوزادی بر اساس یکی از موضوعات جلسات درس (ارزشیابی تکوینی، انجام پروژه)
در طی ترم	۱ نمره (۵٪)	-	حضور در کلاس و مشارکت فعال
	۲۰ نمره (۱۰۰٪)		جمع نمره

مقررات و انتظارات از دانشجویان / شرکت کنندگان:

هر دانشجو/ شرکت کننده طی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

- ✓ رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی
- ✓ اخذ موضوعات درسی و محتوای درس
- ✓ مطالعه محتوای آموزشی
- ✓ ارائه به موقع تکالیف محول شده
- ✓ حضور و شرکت فعال در کلاس
- ✓ شرکت در آزمون میان ترم و پایان ترم